सुप्रलातम् સુરેશ પ્રા. ભટ્ટ 079-23226251 હાઇક

સલામી સવારની..

प्रवाने डायहेसर सडंवामां राजवी छे! निर्होषने विना डारण शेसमां नाजवी छे! દાખવવી છે અસહિષ્ણુતા મરજી મુજબની -सन्न डरी 'ગુજસીટોક'ની મન્ન ચાખવી છે!

सुविधा विना -વધારે કર ભાર, બેવડો માર... (मतपा-मत्रङ्गावे-स्रोभ)

આપ્યા કરે... 'હાર્દર્ક' શુભેચ્છાઓ -કારાગૃહેથી...

ચિંતન

ભર્તુવશવર્તિની ભાર્ચાઃ । પિતવશાનુવર્તી પુત્રઃ ।

ચાણક્યનીતિનું આ સૂત્ર છે:

પત્નીએ પતિને અનુકૂળ (વશ) થઈ રહેવું જોઈએ. પુત્રએ, પિતાને અનુકૂળ (આજ્ઞાંકિત) થઈ રહેવું. (૧) પુરુષ પ્રધાન વિચારનો આ મંત્ર નથી, પણ જો પતિનો સ્વભાવ સારો હોય ન હોય, સંસારમાં એક વ્યક્તિએ ત્યાગ-સમર્પણ-અનુકૂલન-સમજ દાખવી જોઈએ. પતિના સ્વભાવમાં આવી બાંધછોડની અપેક્ષા રાખી ન શકાય. સ્ત્રી નમ્ર, નાજુક, કોમળ હૃદય-વિચાર વાળી છે. સંસારમાં તો જ સુખ-શાંતિ રહે. સન્નારી એ અનુકૂળન સાધતાં શીખી લેવું જોઈએ.

(૨) પુત્ર ભણે-ગણે, પિતા કરતાં 'ડીગ્રીઓ'થી કદાચ વધારે આગળ વધે. ઊંચા પદ-પ્રાપ્ત કરે - સત્તાધીશ બને ત્યારે તેના મનમાં 'અહમુ' અભિમાન નો પ્રવેશ થઈ જાય છે. અને પિતાના જ્ઞાન-અનુભવ ત્યાગ-સમર્પણને 'તૂચ્છ' માનવા લાગે છે. જન્મદાતા પિતાએ પુત્રના વિકાસ માટે જે કંઈ કર્યું છે એનું સ્મરણ રાખી - પુત્રએ વિનય-વિવેક ચૂકવો ન જોઈએ.

સુવિચાર

- પર્વતમાં પાયામાં અડગતા બિરાજે છે, અને ટોચ પર ગૌરવ **હિતેન આનંદપરા**
- ત્યાગ પોતાને રિક્ત કરવા માટે નહીં, પોતાને પૂર્ણ કરવા માટે છે, ત્યાગ એ શુન્યતા નથી - અધિકારની પૂર્ણતા છે - ચિત્રલેખા
- સામાન્ય માણસ ભલે નિષ્ણાતો જેટલું નથી જાણતો,
- પણ નિષ્ણાતો પૈકી કયો સાચો છે તે સમજવા જેટલું તો એ જાણે જ છે સેમ્યુલર બટલર
- કોઈની પ્રીતિના પાત્ર થવા કરતાં કોઈને પ્રીતિનું પાત્ર બનાવવું વધારે સારું **વજુ કોટક** ● ખટપગ, રોગ, બંધન, ચિંતા, શોક અને
- ભયથી મુક્ત હોવું એનું નામ સુખ એસ. ભટ્ટાચાર્ચ
- <mark>આજનું ઓષધ :</mark> મીઠું અને હળદર વાળો શેકેલો અજમો મુખવાસ તરીકે ખાવાથી ઉધરસ અને શરદી મટે છે (संકલन : દીપક વી. આસરા)

બોધકથા

બાર જયોર્તિલિંગની સ્તુતિમાં - 'ત્ર્યંબકં ગૌમતી તટે'નો ઉલ્લેખ આવે છે આ 'ત્ર્યંબકેશ્વર'ની વાત આ પ્રમાણે છે. ગૌતમ ઋષિએ બ્રહ્મગિરિ પર્વતમાં અનાવૃષ્ટિ અને દુષ્કાળને કારણે - તપ કર્યું અને અમર ગંગ ધારાનું વચન મહાદેવ પાસેથી મેળવ્યું. આ ધારાના આગમનથી લોકોમાં ઋષિની ખ્યાતિ-નામના વધી.

અન્ય સાધુ-સંતોથી આ સહન ન થયું. તેમની સ્ત્રીઓએ, પતિઓને સાધના કરવા ઉશ્કેર્યા. સાધુ સંતોએ ગણેશ ઉપાસના કરી. ગણેશજી પ્રગટ થયા. વરદાન માગવા કહ્યું. ગૌતમની અપકીર્તિ થાય એવું માગ્યું. ગણેશજી કહે, એક પરોપકારી સંત માટે તમે ખરાબ ઈચ્છો છો. એવું થશે નહીં, છતાં હું તેની અપકીર્તિ થાય એવું વરદાન આપું છું માટે પ્રયત્ન કરું છું.

ગણેશજી માંદગી ગાય બની ગૌતમ ઋષિના માર્ગ વચ્ચે ઊભા રહ્યા. ગૌતમે જરા ધક્કો માર્યો ત્યાં માંદલી ગાય મરી ગઈ. 'ગૌહત્યા' નું પાપ લાગ્યું. અપકીર્તી થઈ. ગૌતમ ઋષિએ ફરી તપ કર્યું. મહાદેવ પ્રગટ થયા. ત્યાં ગોદાવરી પ્રગટ કરી અને પોતે 'ત્ર્યંબકેશ્વર' તરીકે ત્યાં સ્થાયી રુપ ધારણ કર્યું.

સ્માર્ટસિટીની સ્પર્ધામાં ગુજરાત ખર્વુ પણ ગાંધીનગર નહીં!

કરાવી છે. એમાં ગુજરાતના સુરત અને અમદાવાદનો સમાવેશ થયો છે પરંતુ પાટનગર ગાંધીનગર કે

આગામી લોકસભાની રાજધાની દિલ્હી માટે 'ગેસ આકર્ષણ ધરાવતી દેશની યુવા ચૂંટણી પહેલાં દેશને ૧૦૦ સ્માર્ટ ચેમ્બર' જેવી ઉપમા આપવાની પેઢીને આકર્ષવા માટે આ યોજના સિટીની ભેટ આગવા માગતા નોબલ આવી ગઈ છે. આ વિકટ જરુર કારગત નીવડે એવી છે. વડાપ્રધાન નરેન્દ્ર મોદીએ પસંદ પરિસ્થિતિમાં શહેરો તરફની દોટ સ્માર્ટ સિટી માટેની હરિફાઈમાં કરેલા શહેરો વચ્ચે વિવિધ મુદ્દાઓ અટકાવવી મુશ્કેલ લાગતાં શાસક પહેલા તબક્કામાં મો દીનું અન્વયે કરેલી મોજણી પછી જે પક્ષે શહેરોને 'સ્માર્ટ' સુવિધાયુક્ત વારાણસી પણ પાછળ રહી જવા વર્ષ દરમિયાન જાહેર કરાયેલ વીસ ગુજરાતની રાજધાની છે. પસંદ વીસ શહેરોની પ્રથમ યાદી તૈયાર બનાવવાની યોજના મૂકીને પ્રજામાં પામ્યું છે. વારાણસી ઉપરાંત શહેરોને ૫૦૦ કરોડની ગ્રાંટ થયેલ વીસ શહેરોમાં નવી દિલ્હી,

તંત્રીસ્થાનેથી....

મોદીનું સ્વપ્નનગર ધોલેરા પાછળ વવી આશા અને ઉમંગનો સંચાર એમણે ગુજરાતની સંસ્કાર નગરી

પોતાની સાથે અન્યાય થઈ રહ્યાની હતું. પરંતુ સ્માર્ટ સિટી અન્વયે ફરિયાદ કરવાોન અવકાશ રહેતો એની પસંદગી પાછળ તો નથી. શેહરી વિકાસ મંત્રી વેંકૈયા વડાપ્રધાનનો પ્રિય પ્રોજેક્ટ 'ગિફ્ટ રહી ગયેલ છે. ગાંધીવિચારથી કર્યો છે. દરેક શહેરને ૫૦૦ કરોડ ગણાતા વડોદરામાંથી ઉમેદવારી વિકસવા માટેની લઘુત્તમ લાયકાતો પ્રથમ યાદીમાં ન આવી શક્યું એ તદ્દન વિરુદ્ધ શહેરી વિકાસ પ્રત્યે રૂપિયા જેવી માતબર ગ્રાંટ આપી નોંધાવીને ભવ્ય વિજય હાંસલ હાંસલ કરી વેળાસર પોતાની જરુર ક્ષોભજનક ગણાવું જોઈએ. કેન્દ્રિત થયેલા શાસક પક્ષની આ યુરોપ-અમેરિકા અને જાપાન જેવા કર્યો હતો. પરંતુ વડોદરા પણ કાર્યયોજના કેન્દ્ર સમક્ષ રજૂ આશારાખીએ કે બીજા વર્ષે એનો શહેરલક્ષી નીતિને કારણએ ગામડાં સમૃદ્ધ દેશોનાં શહેરોની હરોળમાં પહેલી યાદીમાં આવી શક્યું નથી, કરવાનું સૂચન કરાયું છે. સમાવેશ અગ્રતાક્રમ થઈ જશે. એ ભાંગી રહ્યાં છે અને શહેરો આણવાનો આ પ્રયાસ કેટલો એથી 'સ્માર્ટ સિટી'ની પસંદગી ગુજરાતનાં બે મોટા શહેરોનો માટે જરુરી પૂર્તતા કરતા ગજાબહાર ફાલી ફૂલી રહ્યાં છે. સફળ થશે એ તો ભવિષ્ય જ મેરિટના ધોરણે જ કરાતી હોય રહેલાં તબક્કામાં સમાવેશ થયેલ વહીવટીતંત્રે અત્યારથી તૈયારી ત્યાં સુધી કે ન્યાયાલયને હવે કહેશે, પરંતુ શહેરો પ્રત્યે અદમ્ય એવું પ્રતીત થયા વિના રહેતું નથી. છે, પરંતુ પાટનગર ગાંધીનગર રાખવી જોઈએ.

આથી ઉત્તરપ્રદેશ, બિહાર કે માટે હજી દિલ્હી દૂર રહ્યું છે. પશ્ચિમ બંગાળ જેવા બિનભાજપ ગાંધીનગરને તો મહાનગરપાલિકા શાસન હેઠળનાં મોટાં રાજયોને મેળવવા માટે પણ કોર્ટે ચડવું પડ્યું નાયડુ એ જણાવ્યું છું તેમ પહેલા સિટી' રહેલ છે. ગાંધીનગર ફાળવાશે, પછીના વર્ષે બીજાં ૪૦ ભુવનેશ્વર, જયપુર, ગુવાહાટી શહેરો અને તે પછી ત્રીજા વર્ષે વધુ અને ચેન્નઈ તથા ભોપાલ જેવા ૪૦ શહેરોને 'સ્માર્ટ સિટી' પ્રોજેક્ટ પાટનગરોનો સમાવેશ થયેલ છે, હેઠળ સમાવાશે. સ્માર્ટ સિટી તરીકે ત્યારે 'ગ્રીનસીટી' ગાંધીનગર એ

ઈ-ગુજકોપ પ્રોજેકટ અંતર્ગત ફરીયાદનો ગુજરાત પોલીસ દ્વારા આરંભ

કાયદો

अने ~~5~~।नून

જઈ રહી છે. ૨૦૧૩ માં શ્રી નરેન્દ્ર મોદી દ્વારા ગુજરાતમાં છ ગુજકોપ પ્રોજેકટનું ઉદ્દઘાટન કરવામાં આવેલ હતું પરંતુ ત્યારબાદ ૧૫૦ કરોડના પ્રોજેકટ અંતર્ગત રાજયના તમામ પોલીસ મથકો પોલીસ કમિશ્નરશ્રીની ઓફીસ, એલપી ઓફીસ તથા ફોરેન્સીક લેબોરેટરીને એકસુપ્રત્તામાં સાંકળી ૧૧૦૦ પોલીસ કચેરીઓને ઈન્ટરનેટ મારફત એકસાથે જોડેલ છે. જેથી એક કચેરીથી બીજી કચેરી વચ્ચે સમનવય જળવાય અને ઈન્ટરનેટ દ્વારા માહિતીની આપલે ઝડપથી થઈ ગુન્હાનો ઉકેલ લાવી શકાય પત્ર વ્યવહારથી થતો સમય બચે અને ગુન્હા ઉકેલવામાં ઝડપ આવે તેમજ કાગળનો વ્યય ના થાય અને તુમારનો ખડકલો ના થાય.

ગુજકોપ પ્રોજેક્ટ અંતર્ગત કોઈપણ પોલીસ મથકની ફરીયાદ ઓજલાઈન નોંધી શકાય તેથી ફરીયાદીનો સમય બતે તેમજ એફઆઈઆર કરતા કાગળનો ખોટો વ્યય ના થાય તેમજ ફરીયાદી પોતાની ફરીયાદનો ઓનલાઈન પ્રોગ્રેસ પણ જાણી શકે પેવી વ્યવસ્થાની આ પ્રોજેકટમાં જોગવાઈ છે અત્યાર સુધી કાગળ ઉપરના આ પ્રોજેકટને ૨૦૧૩ થી ૨૦૧૫ સુધીમાં કોઈ વધારે પ્રોગ્રેસ દેખાતો ન હોતો પરંતુ હવે આ પ્રોજેકટનો અમલ ફરજીયાત બનાવતા દરેક પોલીસ મથકોને ઓનલાઈન અપડેટ રહેવું પડશે.

अश्विन त्रिवेही હાલમાં ગુજરાત સરકાર દ્વારા ઈ ફાઈલીંગ પ્રોજેકટ અનુસાર દરેક સરકારી કચેરીઓમાં ઈન્ટરનેટ દ્વારા સાંકળી લેવામાં આવેલ છે એક કચેરીનો પ્રોગ્રેસ રીપોર્ટ કે તપાસની માહિતી બીજી કચેરીમાં બેઠા બેઠા ઈન્ટરનેટ મારફત મેળવી શકાય ઝડપી સરળ અને પેપરલેસ માહિતીથી દરેક કચેરીને અપડેટ માન. નરેન્દ્ર મોદીએ કરવાનું સ્વપ્રને વાસ્તવમાં મૂર્તિમંત થતું હવે જોઈ શકાય છે. આમ આદમી પોતાની અરજીનો કેટલા

સમયમાં નિકાલ થયો અથવા તો કયા સ્ટેજે છે તે ઓનલાઈન ઘરે બેઠા જોઈ શકે છે.

ગુજરાતની તમામ અદાલતોને તથા વડી અદાલતોનું પણ ઈન્ટરનેટ ઈ પ્રોજેકટ દ્વારા સાંકળી લેવામાં આવી હતી તેથી કેસોની માહિતી જજમેન્ટની નકલો ચુકાદાઓ તથા કયા સ્ટેજે કેસ ચાલે છે તેની માહિતી ફરીયાદી કે અરજદાર આપરોપી વાદી પ્રતિવાદી પોતાના કેસનો ઓનાઈલન પ્રોગ્રેસ તેમજ ચુકાદાઓ જોઈ શકે. પરંતુ હાલમાં આ પ્રોજેકટનું બાળમરણ થતા વકીલો તથા પક્ષકારો પરેશાન થઈ રહ્યા છે. પોતાના કેસની તારીખ એડવાન્સમાં જોઈ

વાઈબ્રન્ટ ગુજરાત અંતર્ગત વિકાસશીલ ગુજરાતમાં ગુજરાત પોલીસ પણ હાઈટેક થવા પૂર્વ તૈયારી કરવી હવે અશકય છે જો આ પ્રોજેકટનો પણ ઈ પ્રોજેકટ અંતર્ગત ફરજીયાત અમલ દરેક જીલ્લા તાલુકાની કોર્ટમાં કરવામાં આવે તો કોઈ અર્થ સરે નહી તો ૨૦૧૩ નો પ્રોજેકટ ૨૦૧ ૬ માં પણ માત્ર કાગળ ઉપર જ રહેવા પામશે.

ગુજરાત પોલીસના તમામ મથકો ૧૫/૨/૨૦૧૬ પહેલા ઈન્ટરનેટ પર ઈ ગુજકોપ પોર્ટલ લોન્ચ કરવામાં આવશે હાલમાં ૩ વર્ષથી આ પ્રોજેક્ટ મંદ ગતિએ ચાલે છે તેમાં વેગ આવે તે જરૂરી છે તેમજ કોર્ટના સર્વર ઠપ થવાની ફરીયાદનું પૂર્નરાવર્તન જો ગુજકોપમાં પણ થશે તો આવા પ્રોજેકટનું બાળમરણ થઈ જશે તેથી તમામ સર્વરો અપડેટ કરવા જરૂરી જ નહી અનિવાર્ય છે. ઉપરા છાપરી સર્વરો બંધ થયાની ફરીયાદો વધતા પોલીસ મથકના કર્મચારીઓ

ઓનલાઈન ફરીયાદ રજીસ્ટર કરવાનું પણ યેનકેન પ્રકારનું બહાનું બતાવી ટાળતા તથા કોમ્પ્યુટર તજજ્ઞો તથા ઓપરેટરોનો અભાવ સ્ટાફની ઘટ તથા ટેકનોલોજીને અત્યાર સુધી સફળતા મળતી ન હોતી જો હવે ઈ ગુજકોપ પોર્ટલ ને ઈન્ટરનેટ પર ચલાવી શકાય તે માટે સરકારે કાર્યવાહી હાથ ધરી છે જેના માટે પોલીસ કર્મચારીને લેપટોપ, ટેબલેટ મારફત ઘટના સ્થળે જ ઈન્ટરનેટ દ્વારા ગુજકોપમાં પોતાનું આઈડી પાસવર્ડ નાખી તરત જ ઓનલાઈન ફરીયાદ નોંધી શકાશે તેમજ બીજી તરફ ફરીયાદી પણ પોતાની ફરીયાદ અંગે કેટલી કાર્યવાહી કરવામાં આવી તેની માહિતી ઈન્ટરનેટ દ્વારા જાણી શકાશે રેલ્વે પોસ્ટની જેમ ઈ ગુજકોપ પ્રોજેકટ પર પૂરતુ ટેકનીકલ ધ્યાન આપવામાં આવે તો જ આ પ્રોજેકટ સફળ બને નહીતર માત્ર કાગળ ઉપર

ના પ્રોજેકટ કાગળનો વાઘ સાબીત થશે.

પોલીસ મથકમાં દરેક પોલીસ કર્મચારી સ્માર્ટ ફોન ધારણ કરે છે ત્યારે ઘટના સ્થળે જ પોલીસ કર્મચારી ઈ ગુજકોપ મારફતે મોબાઈલથી પણ ફરીયાદ નોંધી શકે તે માટે પણ હાલમાં વિચારણા ચાલે છે. જે માટે ઈ ગુજકોપની મોબાઈલ એપ પણ લોન્ચ કરવામાં આવશે. હાલમાં સ્માર્ટ સીટી પ્રોજેકટ અંતર્ગત દરેક શહેરને સ્માર્ટ આધુનિક તથા હાઈફાઈ ેટેકનોલોજીથી સજજ બનાવવા જઈ રહ્યા છીએ ત્યારે ગુજરાત પોલીસની છાપ ઈ ગુજકોપ પ્રોજેકટથી સુધરે અને આમ જનતાને પોલીસ ઉપરનો વિશ્વાસ દ્રઢ બને તેમજ ઝડપી સરળ ં અને ભ્રષ્ટાચાર મુકત જવાબ મળે તે જ જનતા ઈચ્છી રહી છે.

મરાઠી સાહિત્ય સંમેલન અને ગુજરાતી સાહિત્ય અધિવેશન

अतितनी आજ

ગુજરાતી સાહિત્યના મંચ પર 'અહો રૂપમ્ અહો ધ્વનિ'ના કોરસગાનથી

વિપરીત મરાઠી સાહિત્યનો મંચ 'લાગ્યું તેવું અભિવ્યક્ત' કરનારો છે

બધું ઠપ થયું હતું. રઘુવીરના વિરોધીઓએ પણ કબૂલવું પડે છે કે

પસાર થાય એવું ભાગ્યે જ બને. સરકારને અનુકૂળ ભૂમિકા લેવામાં

હમણાં પિંપરી-ચિંચવડમાં ૮૯મું અખિલ ભારતીય મરાઠી સાહિત્ય સંમેલન ડૉ.ડી.વાય.પાટીલ વિદ્યાપીઠના યજમાનપદે એક લાખ જેટલા સાહિત્યપ્રેમીઓની ઉપસ્થિતિમાં યોજાયું. ચાર દિવસના આ સંમેલનમાં સર્વપક્ષી રાજનેતા, બહુભાષી સર્જકો અને ભિન્ન ભિન્ન વિચારના લોકોએ ૧૫ થી ૧૮ જાન્યુઆરી ૨૦૧૬ દરમિયાન ચિંતન, મનન અને આનંદ કર્યો. દેશમાં સહિષ્ણુતા-અસહિષ્ણુતાના વાતાવરણ અંગે પેટછૂટી વાતો થઇ. વડાપ્રધાન નરેન્દ્ર મોદીની ટીકા કરનાર સંમેલનાધ્યક્ષ ડૉ.શ્રીપાલ સબનીસના વાણી-વર્તન વિશે એમના પુરોગામી ડૉ.સદાનંદ મોરેએ અણગમો જરૂર વ્યક્ત કર્યો. રાષ્ટ્રીય સ્વયંસેવક સંઘના મુખપત્ર એવા નાગપુર ખાતેથી પ્રકાશિત થતા દૈનિક 'તરુણ ભારત'ના તંત્રીલેખમાં ડૉ. સબનીસનો ઉધડો લેવાયો અને 'ચપરાક' નામના ઘનશ્યામ પાટીલના સામયિકમાં 'કૂતરાને ખીર પચી નહીં' એવા શબ્દોમાં ડૉ.સબનીસની ટીકા થઇ. મહારાષ્ટ્રના ભાજપી મુખ્યમંત્રી દેવેન્દ્ર ફડણવીસ, રાષ્ટ્રવાદી કોંગ્રેસના સુપ્રીમો શરદ પવાર, મોદી સરકારના કૅબિનેટ મંત્રી

નીતીન ગડકરી, મહારાષ્ટ્રના સાંસ્કૃતિક બાબતોના ભાજપી પ્રધાન વિનોદ તાવડે, જગવિખ્યાત વૈજ્ઞાનિક ડૉ.રઘુનાથ માશેલકર, ગીતકાર ગુલઝાર અને જાવેદ અક્ષર, લેખક ચેતન ભગત સહિતના મહાનુભાવો ઉપસ્થિત રહ્યા. બાળસાહિત્ય, દલિત-ગ્રામીણ સાહિત્યથી લઇને બદલતા સામાજિક-રાજકીય ડૉ. હિર દેસાઈ વાતાવરણની ચર્ચામાં મનમોકળાશથી ભિન્નમત આ સંમેલનના મંચ પરથીરજૂ થયા એટલું જ નહીં, ભાજપના વરિષ્ઠ મંત્રીઓની મંચ પર ઉપસ્થિતિમાં જ સરકારની

ટીકા થાય એવા ઠરાવ પણ પસાર થયા. પુણે નજીકની ઉદ્યોગનગરીમાં વિશ્વના ૧૫ કરોડ જેટલા મરાઠીભાષીઓના પ્રતિનિધિરૂપ યોજાયેલા સાહિત્ય-કુંભની મરાઠી દૈનિકો અને ટીવી માધ્યમોમાં પણ ખૂબ ચર્ચા થઇ. ચાર દિવસમાં પાંચ કરોડ રૂપિયાનાં પુસ્તકોનું વેચાણ થયું. વાર્ષિક સંમેલન યોજવા મહારાષ્ટ્ર સરકારે દર વર્ષની જેમ આ વર્ષે પણ મરાઠી સાહિત્ય મહામંડળને આપેલા ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદનું ચાલકબળ રઘુવીર જ છે રૂપિયા ૨૫ લાખ 'મરાઠી ભાષાના વિકાસ કામમાં વાપરવા માટે' યજમાન સ્વાગતાધ્યક્ષ ડૉ.પી.ડી. પાટીલે મહામંડળને પરત કર્યા. એટલું જ નહીં, સંમેલનના પૂર્વ અધ્યક્ષ

ડૉ.મોરે અને અધ્યક્ષ ડૉ.સબનીસ ઉપરાંત થોડા વખત પહેલાં આંદામાનમાં યોજાયેલા વિશ્વ મરાઠી સાહિત્ય સંમેલનના અધ્યક્ષ ડૉ.શેષરાવ મોરેને પાંચ-પાંચ લાખ રૂપિયાની થેલી અર્પણ કરી સન્માનિત કર્યા. મહારાષ્ટ્રના દુષ્કાળગ્રસ્તો માટે ૮૯મા મરાઠી સંમેલને ૭૦ લાખ રૂપિયાનું યોગદાન પણ કર્યું.

ભાષાભગિની મરાઠીના અખિલ ભારતીય સાહિત્ય સંમેલનની વાત નીકળી હોય ત્યારે સ્વાભાવિક હતું કે ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદનાં અધિવેશનોની પૃચ્છા કરીએ. સાહિત્ય પરિષદના આજીવન સભ્ય તરીકે, આંતરાવર્ષે યોજાતા એના અધિવેશન અને જ્ઞાનસત્રમાં, હાજરી આપવાનો અનેકવાર અવસર મળ્યો હોવા છતાં અધિકૃત માહિતી મેળવવા માટે

પરિષદના ઉત્સાહી ઉપપ્રમુખ રાજેન્દ્ર પટેલને પૂછી લીધું કે ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદના અધિવેશનમાં કેટલા પ્રતિનિધિ હાજરી આપે છે? રાજેન્દ્રભાઇ કહેઃ 'પાંચસોથી આઠસો.' સૌથી વધુ પ્રતિનિધિ નારાયણ દેસાઇના પ્રમુખપદે ગાંધીનગરમાં ૨૦-૨૧ ડિસેમ્બર ૨૦૦૭ દરમિયાન ગાંધીનગર કલ્ચરલ ફૉરમના યજમાનપદે યોજાયેલા ૪૪મા અધિવેશનમાં ઉપસ્થિત હોવાનું એમણે કહ્યું. સંખ્યા હતી માંડ ૧૦૦૦ જેટલી! ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદના અધિવેશનમાં સ્ટાર-અટ્રેક્શન તરીકે પ્રસિદ્ધ રામકથાકાર મોરારિબાપુને નિમંત્રવાનું ચલણ સવિશેષ જોવા મળે છે. થોડા દિવસ પૂર્વે ૨૫,૨૬ અને ૨૭ ડિસેમ્બર ૨૦૧૫ દરમિયાન ભુજમાં મુક્તજીવન સ્વામિબાપા મહિલા કૉલેજના યજમાનપદે ચંદ્રકાંત ટોપીવાળાના પ્રમુખપદે યોજાયેલા ૪૮મા અધિવેશનનો 'ઉદ્ઘાટન સમારંભ ૧૦૦૦ની બેઠક ક્ષમતાવાળા વાતાનુકૂલિત સભાખંડમાં યોજાયો' હોવાનું પરિષદની સત્તાવાર વેબસાઇટ પર અને એના મુખપત્ર 'પરબ'માં અજય પાઠકના અહેવાલમાં જણાવાયું

છે. ગુજરાતી સાહિત્યના અધિવેશનમાં લોકોની વધુ સહભાગીતા નહીં હોવા વિશે હમણાં જ્ઞાનપીઠ પુરસ્કાર મેળવનાર ડૉ.રઘુવીર ચૌધરીથી લઇને પરિષદના ઉપપ્રમુખ રાજેન્દ્ર પટેલ સુધીનાને ચિંતા જરૂર થાય છે.રાજેન્દ્રભાઇ તો કહે છેઃ 'આસામી ભાષાના સાહિત્ય સંમેલનમાં ત્રણથી ચાર લાખ લોકો સહભાગી થાય છે.' દુનિયામાં સાડા સાત કરોડ કરતાં વધુ ગુજરાતીભાષીઓમાંથી, માંડ ત્રણસો રૂપિયાની ડેલિગેટ ફી ભરીનેય, પાંચસો-સાતસો જ પ્રતિનિધિ અધિવેશનમાં સહભાગી થતા હોવા વિશે ચિંતા અને ચિંતન જરૂરી ખર્ડુ.

મરાઠી સંમેલનની ડેલિગેટ ફી રૂપિયા ૧૯૩૬માં ગુસાપના પ્રમુખપદેથી ગાંધીજીએ આપેલી ૧૨૦૦થી ૨૦૦૦ સુધીની હોવા છતાં સલાહ માની હોત તો ગુજરાતી મેળાવડા કુંઠિત થાત નહીં તેમાં પચાસ હજારથી લાખ પ્રતિનિધિ સહભાગી કેમ થાય છે એ ખરા અર્થમાં સંશોધનનો વિષય છે. ગુજરાતી સાહિત્યના મંચ પર 'અહો રૂપમ અહો ધ્વનિ'ના કોરસગાનથી અત્યારે ગુસાપમાં રઘુવીરયુગ ચાલી રહ્યો છે. જોકે વચ્ચે થોડો વિપરીત મરાઠી સાહિત્ય મંચ 'લાગ્યું વખત રઘુવીર પરિષદથી અળગા થયા કે નિષ્ક્રીય બન્યા એટલે તેવું અભિવ્યક્ત' કરનારો છે.

ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદના ગાંધીનગર અધિવેશનના નારાયણ દેસાઇએ અધિવેશન પૂર્વે પૂર્વપ્રમુખોનાં ગુજરાતી સાહિત્યના મંચ પરથી અલગ ભીલીસ્તાન, અલગ સૌરાષ્ટ્ર કે અધિવેશન-ભાષણો વાંચવા ચાર્ઘા અલગ કચ્છ રાજ્યની ચળવળો વિશે કોઇ ભૂમિકા લેવાય કે ઠરાવ હોવાનું ઉપપ્રમુખ રાજેન્દ્ર પટેલ કહે છે. એમને સૌથી નબળું વ્યાખ્યાન ગાંધીજીનું લાગ્યું હોવાનું સદ્દગત

ગુજરાતી સાહિત્યકારો હોંશેહોંશે અગ્રક્રમે રહેવાનું પસંદ કરે છે પ્રમુખ નારાયણભાઇએ રાજેન્દ્રભાઇને કહ્યાનું અમને જણાવ્યું એટલે ૧૯૩૬ના ૧૨મા અધિવેશનના પ્રમુખ મોહનદાસ કરમચંદ ગાંધીનું એ વ્યાખ્યાન ફરીને વાંચવાનું અમારું કુતૂહલ વધુ તીવ્ર બન્યું. 'ગાંધીજીનો અક્ષરદેહ'ના ૬૩મા ગ્રંથમાં ૩૧ ઑક્ટોબર ૧૯૩૬ના રોજ અમદાવાદમાં 'ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદમાં ભાષણ' અને ૨ નવેમ્બર ૧૯૩૬ના રોજનું 'સાહિત્ય પરિષદનું ઉપસંહારનું ભાષણ' વાંચતાં અમને એ વ્યાખ્યાન નબળું નહીં, પણ સબળું લાગ્યું. ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદને શહેરવાસી સર્જકો પૂરતી સીમિત રાખવાને બદલે જનસામાન્ય સુધી પહોંચવા માટે ગ્રામીણ પ્રજાની સાથે અનુબંધ સાધવાની જાદુઈ સલાહ ગાંધીજીએ

અનુસંધાન પાના નં. ७ પર

આપણે જે શોધી રહ્યા છીએ તે સોશિયલ મીડિયા પર નહિ પણ આપણી ભીંતર અથવા આપણી આસપાસના સંબંધોમાં છે એ વાસ્તવિકતાને જાણીએ, સમજીએ અને માનીએ તો ચોક્કસપણે તેને પામી શકીશું

Title: 'I ain't sharing!' If there is moon. My ticket is booked: I shere nothing! I give nothing! I am self made I'm my dad! Jealousy I eat: Wickedness my wit: status is my car:

Povarty is far: Fakeness is my smile: Weiredness is my style.

I'm city: I'm citizen I'm market: Fruitfull Casket. I'm master: digital disaster. I'm louder: I'm faster.

I work 24: I look 21 I am mountain of my praise I am ocean of my need. I am abcd of my phrase

I am demon of my deed. Poem by : Anand Gadhavi

આજના યુગનો માનવી બૅટમેન અને સુપરમેનની જેમ 'આઈ-મેન' બની ગયો છે. ધીરે-ધીરે આપણે આ દિશામાં એટલી હદે ઢસડાઈ જઈશું કે આપણને આપણા જીવંત હોવાનો કે સંવેદનશીલ હોવાનો ખ્યાલ પણ નહીં રહે. એક મશીનની જેમ સતત દોડતા રહેવાની અને ફૅક

સ્માઈલની સાથે જીવવાની આ કેવી અજીબ દોડ! આજના આ સોશિયલ મીડિયાના યુગમાં બધું જ ઓનલાઈન અને બધું જ અપડેટ કરવાની એક ઘેલછા! વૉટ્સએપ, ફૅસબુક, ટ્વિટર કે ઈન્સ્ટાગ્રામ આ બધામાં માસ્ટર એવા આપણે 'ડીજીટલ ડિઝાસ્ટર' બની ગયા છે. માનવીને પોતાની પાસે શું છે તેનો અહેસાસ હંમેશા તે વસ્તુ તેનાથી છીનવાઈ જાય ત્યારે જ થાય છે. એક વાત સ્વઅનુભવની કરું તો નવા વર્ષના સંકલ્પરુપે પહેલી જાન્યુઆરીથી મેં થોડા સમય માટે સોશિયલ મીડિયાથી દૂર રહેવાનું નક્કી કર્યું. પણ મારા આશ્ચર્ય વચ્ચે મને જાણ થઈ કે મારી મનોદશા કોઈ 'ડ્રગ એડિક્ટ' જેવી હતી. ચીડચીડિયાપણું, અકારણ ગુસ્સો, માનસિક ફસ્ટ્રેશન જેવી તકલીફોનો સામનો કરવો પડ્યો. પુસ્તક હાથમાં લઈને વાંચવા તો બેસી જતી પણ મન કે ચિત્ત તો કયાંક બીજે જ દોડતું. પણ ધીરે ધીરે બધું બરાબર થઈ ગયું. રાતોરાત દિવસ જાણે લંબાઈ ગયો હોય તેમ લાગ્યું. બાળકો અને પરિવાર સાથે વાતચીતનો સમય વધ્યો. સોશિયલ મીડિયા પર સતત વ્યસ્ત રહેતી 'હું', 'મને'

સોશિયલ મીડિયા છોડ્યા પછી જ મળી શકી. જાત સાથે રહેવું કેટલું

અઘરું છે. એ વાતનો અહેસાસ હવે થયો. Facebook ના વળગણમાં...! Whats app ની પળોજણમાં...!! Internet ની માયાજાળમાં ને hardware / software ની ઝંઝાળમાં.

ખોવાઈ છે માણસ જાત તમને મારે શું

કરવી એની વાત? એ whats app ના 'Last seen...' માં

જોવા મળે છે...

twitter પર ટોળે વળે છે. ને Facebook પર on-line મળે છે.

એ જ ખાય, પીએ એ બધું જ સ્ટેટ્સમાં લખે છે,

ને થોડીક likes, થોડીક comments માટે વલખે છે,

Facebook પર feeling shere કરે છે, એકલો એકલો લીલા-લહેર કેર છે, એ શ્વાસ પણ chat box માં લે છે.

ને કપડાં બદલે એમ DP બદલે છે. પતિ-પત્ની એકબીજાના ચહેરા જોયા કરે છે,

ને એકબીજાના મોબાઈલમાં કશુંક ફંફોસ્યા કરે છે. મિત્રોને શેરી નાકે મળવાનું ભુલી ગયો છે. કોઈક કહે છે કે એને ફૅસબુક-વા થયો છે!

એ બસ દર કલાકે selfie પાડી લે છે. એ ઘરમાં નહીં virtual world માં રહે છે.

કયાંક અસલ સ્વરુપે એ જોવા મળે છે તો કહેજો એના જ હિતની થોડી વાતો એને કહેજો એને કહેજો

સાંજ પડે સમયસર ઘરે આવે થોડોક સમય બાળકો સાથે પણ વિતાવે chat box માં ગપ્પા મારવાનું ટાળે, થોડોક સમય મા-બાપ સાથે પણ ગાળે.

Facebook ની બધી પોસ્ટ ભલે like કરે, પત્નીના પણ કોઈક વાર વખાણ કરે.

એના વિષે કોઈને કશું જ કહ્યું નથી, 'ઘાર વાપસી' કરો, હજું મોડું થયું નથી…

(ફોર્વડેડ બાચ ડો. તેજસ દોશી)

તો આવો, વધુ મોડું થઈ જાય એ પહેલાં જાગૃત બનીને લાગણીઓ અને હૂંફને આપણામાં ધબકતાં કરીએ. પ્રેમ, કરૂણા, દયા, અનુકંપા, ગુસ્સો અને આવા અનેક ભાવો આપણા વાણી અને વર્તનથી અભિવ્યકત કરીએ, ઓનલાઈન અપડેટ કરીને નહિ. આપણી જાત સાથેનો સંવાદ કેળવીએ અને જાતની કંપનીને માણતા શીખીએ. આપણે જે શોધી રહ્યા છીએ તે સોશિયલ મીડિયા પર નહિ પણ આપણી ભીંતર અથવા આપણી આસપાસના સંબંધોમાં છે એ વાસ્તવિકતાને જાણીએ, સમજીએ અને માનીએ તો ચોક્કસપણે તેને પામી શકીશું.

- nehalgadhavi101@gmail.com